

NY VERDEN kampen for åndelig og moralsk opprustning

NÅR KRYBBEN ER TOM ...

"Når krybben er tom, bites hestene." Konflikten mellom lærerne og regjeringen varslet at hardere fordelingskamper kan bli et biprodukt av trangere tider.

Tomheten er likevel alvorligst når det gjelder ikke-materielle verdier. Uten slike verdier klammer vi oss til økonomiske fordeler av all vår makt.

Da hjelper det lite med måteholds-appeller. Ordet solidaritet er ikke noe mantra som ved tilstrekkelig gjentakelse fremkaller en tilsvarende holdning.

Finansminister Gunnar Berge har vel dette i tankene når han etterlyser motkrefter til "det ville løpet på velstandskarusellen". (Se s. 4.)

Ikke-materielle verdier må leves og oppleves for å få gjennomslag. Ærlighet, ansvarsfølelse og nestekjærlighet er noen av disse verdiene. Evnen til å forsake, innrømme egne feil og løse konflikter er andre. Blant fruktene er tillit, samhold og helhetstenkning.

Brundtland-rapporten om miljø og utvikling oppsummerer truslene mot livet på jorden og understreker behovet for en holdningsendring. Men trusler er skrint jordsmonn for slike endringer. Det må håp til for at mennesker skal sette seg i bevegelse.

Håp kan tennes ved positive nyheter utenfra, men det har også en personlig side. Det vokser når vi lar samvittigheten eller Gud si oss hvor vi selv må forandres, og opplever at det virkelig skjer. Da styrkes troen på holdningsendringer som en realistisk mulighet i samfunnet som helhet.

Dette er en erfaring alle kan gjøre, og oppdage nye rikdommer ved livet. Også i økonomiske nedgangstider.

NRK UTFORDRER

For lege Sturla Johnson i Skien begynte det med et protestskriv til finansministeren. Brevet var undertegnet av ham selv og noen venner med erfaring fra arbeid i u-land. Foranledningen var presseuttalelser fra skattedirektøren om at norske eksportørers bestikklser i u-land nå kan trekkes fra på skatten her hjemme. De betraktes som "utgift til inntekts ervervelse" ifølge paragraf 44 i skatteloven.

NRK var samtidig blitt interessert i forholdet, og fikk tak i protestskrivet. Ville Johnson stille til et debattprogram om saken? Det ville han. Andre deltakere er skattedirektøren og en ung nigerianer, Emmanuel Odiachi, som nylig besøkte Norge i forbindelse med MRAs arbeid. (Se neste side.) Odiachi hevder at bestikklser eller "smøring" ikke er del av u-landenes kultur, og at de har en ødeleggende virkning ved å øke klasseforskjellene. Nigeria har hatt seks statskupp siden uavhengigheten, og bakgrunnen for de fleste av dem var korrupsjon, sier han.

Programbladet for 5.-11. februar peker på at Boforsskandalen i India, hvor over 200 mill. kroner ble gitt i bestikklser for å sikre en kontrakt, både har skadet Sveriges internasjonale anseelse og bidratt til å sette den indiske regjering i fare.

I programoversikten slås debattprogrammet stort opp på forsiden og inne i bladet. Tidspunktet for sendingen er

torsdag 11. februar kl. 20.05.

"Gir dagens praksis med smøring inntrykk av en norsk offisiell godkjennelse av lureri?" spør Programbladet.

Programmet kan gi støtet til en utluftning som fokuserer norsk dobbeltmoral både ute og hjemme. Se det!

AFRIKA OPPLEVER NORDEN

Seks unge afrikanere kom til Norden for å arbeide med MRA vel to måneder ved årsskiftet. I seg selv var dette ikke oppsiktsvekkende. Men gruppen var uvanlig på flere måter.

- I sin sammensetning: Den besto av en ugandisk zoolog og fem lærere fra Nigeria. Etter besøket i Europa dro de videre til felles innsats i Uganda. At afrikanere samarbeider om en slik oppgave på tvers av landegrensene er en styrke. Ugandas utenriksminister er blant dem som støtter MRA-aksjonen de innleder der i disse dager, og som tar sikte på forsoning etter år av blodig konflikt mellom stammer og partier.

- I sin holdning: De var ærlige om svikt og korrupsjon i sine egne land, samtidig som de utfordret Vestens materialisme og frynsete moral.

- I sitt utgangspunkt: Før Europa-besøket hadde nigerianerne brukt den ettårige siviltjenesten som alle unge nigerianere må ta, til å fremføre et afrikanskprodusert MRA-skuespill på kryss og tvers av Nigeria. Deretter tok de et år fri fra studiene til videre innsats i Europa og Afrika.

Til Norden for å lære.

"Vi vil gjerne komme og lære de nordiske demokratiene og deres grunnlag å kjenne," var deres ønske og utgangspunkt for invitasjonen hit. I Danmark og Sverige hørte de om de store folkebevegelsene som begynte i forrige århundre og som bidro til "grasrotdemokratiet" og den skandinaviske velferdsstaten. Afrikanerne kommenterte ved ett tilfelle at våre samfunn idag ligner store trær med godt utviklede grener, men med tildels overskårne røtter - å dømme etter noen holdninger de støtte på.

En av jentene i gruppen var blitt skremt av alkoholmisbruket hun hadde observert på jernbanestasjonene og noen skoleelevers totale mangel på respekt for autoritet. Var dette fremtidens Europa, som hun selv hadde sett til med håp? Under en nyttårsleir for nordisk ungdom kom hun i nærkontakt med mange og forsto hvilket press de levet under - større enn noe hun selv hadde opplevet. "Jeg tar hatten av for

motet og viljen hos mange av dere til å stå for det dere tror på," sa hun.

"Vil du si at skilsmisse er en del av det norske kulturgrunnlaget og at barnas lidelser gjennom dette derfor bare må aksepteres?" lød motspørsmålet fra en i gruppen da de under et besøk i et departement i Oslo ble spurt om korrupsjon er en del av u-landenes kultur.

Også i Finland kom spørsmålet om korrupsjon opp. Under samtalen med en ledende politiker kommenterte han: Dersom noen større nordiske industrier sammen besluttet å avstå fra bestikkelser, kunne de oppdage at dette virket til deres fordel gjennom den tillit det ville skape.

"Vi er slått av hvor liten avstand det er her mellom lederne og folk flest," sa en i gruppen. "Der har vi mye å lære."

ERH

MELDINGER

Den 8. februar dro tre av MRAs heltidsarbeidere, Keld og Inger Jørgensen fra Danmark og Anders Eskeland fra Norge, til Tanzania, hvor de skal oppholde seg en måned. Blant dem som har innbudt dem, er Anna Abdallah, medlem av regjeringen, og ambassadør Dorah Bantu som har en ledende stilling i utenriksdepartementet.

*

Asiatiske heltidsarbeidere i MRA møttes i Filippinene i midten av januar for å planlegge felles aksjoner i 1988. Rajmohan Gandhi, Mahatma Gandhis sønnesønn som er en av lederne for MRA i India, hadde et møte med president Aquino, og hele gruppen hadde lengre samtaler med Filippinenes utenriksminister, forsvarsminister og handelsminister.

*

Det asiatiske MRA-senteret Panchgani, India, er et fullt utbygget kurs- og konferansested med 250 senger, teater og grupperom. I januar -88 var det 20 år siden det ble åpnet. En fem dagers internasjonal konferanse markerte jubileet. Blant deltakerne var statsministeren i den omstridte provinsen Jammu og Kashmir.

TANKER ETTER ET MØTE

Jeg gikk forbi deg. Du var fremmed - jeg kunne se det på huden din, på håret og øynene.

Det hendte jeg smilte til deg, som for å si: "Jeg er ikke blant de som ser ned på deg." Og jeg ble varm av å forsøke å varme deg - om du ble varm vet jeg ikke. Vårt møte varte jo bare et øyeblikk, et vennlig og uforpliktende øyeblikk. Noe mer enn det ville ha vært vanskelig. Du var mann og jeg kvinne; kanskje ville du misforstå. Og så er det dette med å gi mennesker lillefingeren. Da vet man hvordan det går, særlig hvis de er ensomme og har det vanskelig.

Men det er noe annet også. Du gjør meg usikker. Bare det at du er her, minner meg på alt det jeg ikke vet og forstår. Din kultur og religion skremmer meg nesten. Jeg blir så redd for at mine tros- og tankebygninger skal rase sammen, om jeg begynner å lytte til deg. Jeg må tenke på sangen fra søndagsskolen: "... gul og rød og brun og svart, er det samme har han sagt..." Da var alltid tankene mine ute på misjonsmarken et sted. Nå er du her, og jeg skal leve side om side med deg. Du har møtt den kristne kultur. Du står der undrende midt mellom hastende rushtid-mennesker og kanskje spør du: Hvor er den Kristus de tror på?

Jeg føler meg også ofte annerledes, utenfor. Da kamuflerer jeg meg i mengden, blir usynlig. Det kan ikke du gjøre - din annerledeshet er alltid synlig. Alltid vil ditt ytre vekke reaksjoner, positive eller negative. Du er ikke som oss og kan ikke skjule det. "Vil alltid være fremmed," som du selv uttrykte det. "Om jeg blir her til jeg blir gammel - alltid fremmed." U-sekk, u-kjent, u-berørt går du mellom oss, du som kunne vekket vår nysgjerrighet. Du som kunne lært oss så mye. Jeg ser slagordene på husveggene og jeg kjenner jeg blir redd. - Redd for det som skjer med deg. Og likevel snur jeg meg bort og lar det skje.

Du var fremmed, og jeg gikk forbi.

MS

KALENDER -88

Vil reformene i Sovjet skyte fart eller bremses? Skjerpes handelskonfliktene mellom USA, Japan og Europa? Kommer ulandene til å vinne eller tape terreng i kampen mot fattigdommen? Kan miljøvern få gjennomslag? Disse er noen av spørsmålene vi står overfor i -88. Initiativ på alle plan, fra grasrota til toppmøter, vil være med på å bestemme svaret.

I det følgende nevner vi noen MRA-initiativ fram til neste høst:

8. feb. - 14. mars:

Nordisk-afrikansk aksjon i Øst-Afrika.

3.-7. mars, 26.-30. april og 2.-6. juni:

Industri-seminarer i "Asia Plateau", MRAs indiske sentrum utenfor Poona.

Februar - mai:

Australsk treningskurs for ungdom.

April:

Ungdomssamling i Costa Rica.

18.-23. april:

Møter mellom japanske, europeiske og amerikanske industriledere i San Francisco, Cincinatti og New York.

12.-15. mai:

Norsk MRA-samling i Telemark.

16.-23. mai:

MRAs 50-årsdag markeres i Strassbourg, med deltakelse fra Øst-Europa og en takkegudstjeneste i katedralen.

8. juli - 28. august:

Verdens-konferansene i Caux, med bl.a.:

- Middelhavslandene møtes (8.-13.7.)
- Helsevesenet i fokus (15.-17.7.),
- Treningskurs for ungdom (20.-30.7.)
- Afro-asiatisk stevnemøte (3.-10.8.)
- Konsultasjon om storby-problemene, med deltakelse fra bl.a. Sør- og Nord-Amerika (12.-18.8.),
- "Men, Money and Morality", en internasjonal næringslivs-konferanse (24.-28.8.)

TIL VÅRE LESERE:

Som kjent er det ingen abonnementspris for Ny Verden, men utgiftene til driften av bladet dekkes ved gaver. Vi er takknemlig for bidragene som kom inn i fjor, og håper på støtte også i år. Postgiroblankett vedlegges.

sakset

Vi har sviktet grovt innen hele arbeiderbevegelsen når vi har innbilt oss at menneskelig lykke og indre harmoni kunne vi oppnå bare vi sikret oss godt nok materialistisk. Vi har forlenget oppdaget at dette var å bygge på en illusjon. Vi er gått trette av "kast og bruk"-mentaliteten, av å klamre oss fast til det ville løpet på velstandskarusellen. I dag etterlyser vi holdninger, motkrefter....

Alle har sviktet, men kanskje arbeiderbevegelsen og kirken burde føle en ekstra stor forpliktelse i denne situasjonen.

Gunnar Berge i Stavanger Aftenblad.

Vi trenger noe det var umulig å snakke om i 70-årene, nemlig en slags moralsk opprustning. For femten år siden ble du ledd ut hvis du i universitetsmiljøet snakket om å styrke normer og bedre holdninger. Da skulle alle problemer løses via strukturendringer av samfunnet, økonomisk-politiske reformer. Er det noe vår nyere historie har vist, er det at det ikke i seg selv bedrer folks holdninger....

Aller viktigst er det at kvinner og menn som har søkt fremtredende posisjoner i samfunnet - i næringsliv, politikk eller offentlig tjeneste ellers - går foran med en livsførsel og med holdninger som kan være moralsk veiledende.

Riksadvokat Georg Fr. Rieber-Mohn i Aftenposten 30.1.88.

Mye tyder på at politikernes største mulighet til å bekjempe (alkohol)skadene ikke er ved politiske vedtak, men ved påvirkning av normer:

Storbritannia vedtok restriksjoner i 1916. Samtidig sa kong Georg V og andre toppledere at de sluttet å drikke, og de ba andre gjøre det samme. Virkningene var påfallende: Blant annet falt dødeligheten av "skrumplever" med over 60%.

Sovjetet innførte nye restriksjoner i 1985, mens lederne selv endret sine drikkevaner. Samlet dødelighet falt med ca. 100.000 pr. år. Aftenpostens korrespondent skrev at vestlige observatører ikke fant grunn til å betvile tallet. Kriminalitet og trafikkskader sank med nesten en fjerdedel og skoft med en tredjedel.

Lederne utnyttet sin rolle som identifikasjonsfigurer til å påvirke normene.

Overlege Hans Olav Fekjær: "Drikkevaner kan påvirkes", Aftenposten 19.12.87.

Dype krefter beveger samfunnets utvikling, moralske så vel som materielle. Hva Stalin og Hitler foretok seg var et spørsmål om selvstendige moralske valg. Det samme gjelder for de Gaulle og Churchill, Ho Chi Minh, Mahatma Gandhi - og oss alle.

De materielle historiske krefter former vår tids materielle dimensjon. Den politiske verdens kvalitet og karakter formes av handlinger som enkeltmennesker er moralsk ansvarlige for. Hvis vi overser det, mister vi også troen på at vi kan forme samfunnet.

William Pfaff i New York Herald Tribune 19.11.87.

I selv de mest trivielle arbeidsoppgavene kan du bli inspirert i Stortinget. Årsaken er de fine menneskelige holdningene du møter der, og det på tvers av partigrensene. Som en partifelle sa forleden: "Det verste ved høyrefolk er at de er så sympatiske." Jeg er enig med ham...

Gunn Vigdis Olsen-Hagen, formann i Stortingets sosialkomite, Arbeiderbladet 2.1.88.

NY VERDEN vil fremme en kristen revolusjon, som forandrer både menneskers holdninger og samfunnsforholdene, bygget på absolutte moralnormer og Guds ledelse.

Utgever: Moralsk Opprustning, Postboks 3018 — Elisenberg, 0207 Oslo 2.

Tlf. 44 64 78. Postgiro 5 12 57 94. Bankgiro 6030.05.08831.

Ansvarlig: Jens J. Wilhelmsen.